

Klimaatverandering: de zin en de onzin

Nooit stond het thema klimaatverandering meer in de publieke schijnwerpers dan nu. Bijna dagelijks verschijnen er artikelen in kranten en is het radio en TV nieuws. De aanleiding hiervoor is een aantal fouten en dubieuze bronnen in het 4^e IPCC rapport. Dit rapport is een pilaar waarop veel landen hun klimaatbeleid baseren.

Maar wat zijn nu die fouten en dubieuze bronnen en wat betekent dat voor het rapport als geheel? Laat het duidelijk zijn dat ook wij vinden dat dergelijke fouten vermeden moeten worden en er lessen getrokken moeten worden hoe dubieuze bronnen in de toekomst uit te sluiten. Maar het geheel moet wel in een juiste context geplaatst worden.

In 2007 is het vierde IPCC-rapport uitgebracht, dat is gebaseerd op bevindingen tot medio 2006. Er zijn drie IPCC-werkgroepen die ieder een deel van het rapport uitbrengen:

1. Werkgroep I geeft de huidige staat van het klimaat weer in relatie tot het verleden. Dit gebeurt op basis van gemeten data en solide wetenschappelijk onderzoek.
2. Werkgroep II omschrijft de verwachtingen op basis van modellering en aannames.
3. Werkgroep III geeft het advies weer voor het te volgen beleid.

450 hoofdauteurs uit de hele wereld hebben het nu gewraakte 4^e IPCC rapport opgesteld, ondersteunt met tekstuele bijdragen van nog eens 800 wetenschappers.

Deel I van het rapport, de feiten, is gefundeerd op meer dan 2500 wetenschappelijke en gecontroleerde studies. Deel II is minder gefundeerd omdat a) wetenschappers per definitie niet houden van voorspellen en b) er erg veel onzekere variabelen zijn voor de modelleringstudies. Deel II is dus deels gebaseerd op aannames omdat dit in sommige gevallen het enige is wat er mogelijk is.

Een ding uit zowel deel I als II is echter wel zeker: we ondergaan een ongekende opwarming die met bijna absolute zekerheid aan de mens is toe te schrijven en de toekomstscenario's variëren tussen heel zorgelijk en extreem zorgelijk.

Er zijn vijf onregelmatigheden gevonden in het rapport. Het gaat hier om twee echte fouten in de data en drie dubieuze bronnen. Alle onregelmatigheden zitten in Deel II. Dus niet het wetenschappelijke deel wat de opwarming onderzoekt en in een historische perspectief plaatst, maar het deel betreffende de aannames over gevolgen en modellering van toekomstscenario's. Uitingen dat dit allemaal bewijs is dat de aarde niet opwarmt zijn dus volledig inhoudsloos.

Zoals gesteld dienen dit soort onregelmatigheden altijd voorkomen te worden. Echter met een totaal aantal van meer dan 2500 bronnen is het nagenoeg onmogelijk feilloos te zijn. En vijf onjuistheden uit 2500 stukken mag toch zeker niet leiden tot het wantrouwen van een hele wetenschap.

Het is ook goed even stil te staan bij de aard van de fouten. Hierbij staat de wetenschappelijke basis voor de opwarming van de aarde en de gevolgen hiervan feitelijk nooit ter discussie. Een voorbeeld: er staat in het rapport dat 55% van Nederland onder de zeespiegel zou liggen. In werkelijkheid blijkt dit minder te zijn. Hoeveel verschilt per onderzoek maar ergens tussen de 26%-51% afhankelijk of men de overstromingsgebieden van rivieren meetelt. Maar hoe belangrijk is dit exacte getal in het grote geheel? Gaan we minder serieus om met klimaatverandering als er maar 37% van Nederland mogelijk overstroomt? Of 21%? De 'fout' wordt nu simpelweg uit zijn verband gerukt en gebruikt als stok om mee te slaan.

Dit slaan gebeurt met name door die paar individuen die al jaren claimen dat klimaatverandering een hoax is en/of dat de invloed van de mens nihil is. Zij vinden nu echter gretig gehoor bij de media. Dissidente meningen zijn volgens veel journalisten nu eenmaal altijd interessanter dan meelopen in de pas.

Daarnaast zijn er een aantal politici die nu opportunistische kansen ruiken. Hierbij ontstaat er een duidelijk beeld dat politiek rechts vindt dat 'de linkse milieugroeperingen' uit zijn op kostenverslindende natuurbescherming. Wat zij echter niet begrijpen is dat klimaatverandering veel meer betekend dan een bedreiging van de natuur. Het is geen milieuvraagstuk maar een maatschappelijke uitdaging van wereldformaat. Toenemend extreem weer zorgt voor verstoring van de voedselvoorziening door droogtes, voor overstromingen en een stijgende zeespiegel en veel meer menselijke en financiële schade door sterkere orkanen. Dit zal onherroepelijk leiden tot massamigratie. Dit gaat niet alleen over de natuur. Dit gaat over de stabiliteit van onze samenleving. En dit gaat dus niet over politiek links of rechts maar over (politieke) realiteit.

Het is dus noodzakelijk dat wij de handen ineenslaan en ons wereldwijd inzetten om snel toe te werken naar een duurzame wereld waarin de uitstoot van broeikasgassen pas houdt met de opname capaciteit van onze planeet. Solide wetenschappelijk onderzoek moet hierin een belangrijke rol spelen. Maar wat de uitkomsten en foutmarges van dit onderzoek ook zijn, de kernboodschap is al lang duidelijk: we moeten nu gaan handelen want hoe langer we dit uitstellen, hoe moeilijker de opgave wordt.